

Uitgangspunten voor politieoptreden in agressie- en geweldssituaties (2010). J. Naeyé (Vrije Universiteit, Amsterdam). Politiewetenschap 45e

Miniprogramma geweldshantering politie, deel 5

Het 'miniprogramma' omvat een aantal (deel)studies naar de omgang van de politie met geweld en agressie, enerzijds in de vorm van de daadwerkelijke toepassing in de praktijk van haar geweldsbevoegdheid, anderzijds in de vorm van uitingen van geweld en agressie van de kant van het publiek.

Doelstelling

Nader ingaan op de vraag hoe politiemensen omgaan met situaties waarin zij worden geconfronteerd met agressief of gewelddadig gedrag van personen die zij op straat tegen komen of tegen wie hun optreden is gericht.

Onderzoeksvragen

1. Hoe gaan executieve politieambtenaren in de basispolitiezone om met agressief en/of gewelddadig gedrag van personen op wie hun optreden is gericht?
2. In hoeverre kunnen politiemensen dat agressief en/of gewelddadig gedrag door hun manier van optreden voorkomen of vermijden?
3. In hoeverre is deze manier van optreden afhankelijk van specifieke agressie- en geweldsincidenten?
4. Zijn er vuistregels te geven voor het professioneel omgaan met agressie- en geweldsincidenten?
5. In hoeverre kunnen politiemensen (potentieel) publiek door hun eigen gedrag en optreden

Methoden van onderzoek

Kwalitatieve en kwantitatieve inhoudsanalyse van 2085 processen-verbaal van agressie- en geweldsincidenten gericht tegen de politie (uit HKS)

Samenvatting

In deze afsluitende studie uit het 'mini-programma 'geweldshantering' wordt onderzocht hoe politiemensen omgaan met agressieve of gewelddadige personen, toegespitst op het surveilleren in horecagebieden, verkeerstoezicht, interveniëren in relatietwisten en het optreden tegen verwarde personen. Voor het onderzoek is gekeken naar 2085 agressie- of gewelddossiers uit het HKS aangiftebestand van alle 25 regiokorpsen. Gezocht is naar specifieke voorbeelden waaruit kan blijken hoe politiemensen omgegaan zijn met (dreigende) agressie of geweld. Aan de hand van verschillende praktijkcases wordt belicht hoe de interactie met burgers in dit soort situaties verloopt en welke mogelijkheden politiemensen hebben om geweldstoepassingen te voorkomen of beperken.

Het blijkt dat politiemensen beschikken over een gevarieerd gedragsarsenaal. Van sussend optreden, pappen en nathouden of tijdrekken, tot direct ingrijpen, spoedassistentie inroepen en het uitvechten. In uitgaans- en ook bekeuringssituaties (in het verkeer) komt het vooral aan op sociale vaardigheden, in aanhoudingsituaties op fysieke vaardigheden (aanhoudingstechnieken). Bij relatietwisten tellen tact en geduld; verwarde agressieve personen moeten omzichtig benaderd worden.

Toch zijn de mogelijkheden van politiemensen om effectief de-escalerend op te treden beperkt. Bij ongeveer driekwart van de geweldsincidenten zijn 'oude bekenden' van de politie betrokken, die vaak niet of nauwelijks aanspreekbaar zijn.

De studie laat zien dat de kunst van het politievak niet alleen is gelegen in het klein houden van kleine zaken en het kiezen van het juiste moment van aanhouding, maar ook in het niet wijken voor intimidatie en het durven toepassen van geweld. Politiemensen moeten daarom tegen een stootje kunnen.